

УДК 37.091.212.7 – 057.875

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-93-6-139-147>

ДОСВІД РОБОТИ ЦЕНТРІВ УСПІХУ СТУДЕНТІВ У США

О. І. Козьменко

ORCID 0000-0002-7063-2324

Останнім часом проблема успіху студентів закладів вищої освіти привертає увагу педагогів США і спонукає їх шукати більш ефективні шляхи її розв'язання. Рівень утримання і успіх студентів характеризують роботу закладу і свідчать про результативність навчально-виховного процесу. ЗВО працюють над покращенням якості освіти, але в своїй роботі стикаються з низкою проблем, які самостійно важко подолати. З 2010 року в Сполучених штатах Америки з'являється мережа центрів, які допомагають суспільним коледжам налагодити ефективну роботу та вирішити проблеми утримання і успіху студентів. У статті розглянуто роботу Центрів успіху студентів, охарактеризовано їх функції. З'ясовано, що Центр успіху студентів – це загальнодержавна організація, яка підтримує зусилля суспільних коледжів, що здійснюють підготовку більшості американських здобувачів вищої освіти щодо розвитку шляхів допомоги, орієнтованих на студентів та підвищення рівня успішності студентів. Наразі мережа охоплює 16 Центрів в різних штатах країни та сприяє плідній сумісній роботі, обміну думок і ідей педагогів, впровадженню реформ вищої освіти. Кожний Центр координує зусилля освітян і втілення нових ініціатив всередині окремого штату і представляє їх роботу на федеральному рівні. До функцій Центру входить створення єдиної платформи для спільної роботи коледжів, узгодження роботи освітян щодо розробки спільного розуміння успіху студентів, дослідницька робота, інформаційне забезпечення, науково-методична підтримка нових ініціатив, пошук матеріальних ресурсів для впровадження освітніх реформ на місцевому рівні тощо. Останнім часом Центри надають експертну допомогу коледжам у здійсненні масштабної освітньої реформи «Керовані шляхи» (Guided pathways). Таким чином, робота даних Центрів є корисною і доволі ефективною у здійсненні реформ щодо успіху студентів. Запозичення подібного зарубіжного досвіду може сприяти покращенню якості освіти в Україні.

Ключові слова: успіх, Центр успіху студентів, вища освіта США, суспільні коледжі, реформа вищої освіти.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Значущість вищої освіти у США постійно зростає. Ринок праці, сформований безперервним технологічним прогресом та зростаючою світовою економікою, вимагає більш кваліфікованих працівників, які мають вищу освіту. Але отримати бажаний ступінь бакалавра та набути необхідні для роботи знання, уміння та навички можуть далеко не всі ті студенти, які вступають до закладів вищої освіти. Такі фактори, як демографічні особливості студентського контингенту, неефективні технології управління, нестабільні бізнес-моделі вищої освіти, фінансові труднощі та різноманітні втручання в політику закладу вищої освіти змусили більшість університетів спрямувати зусилля на утримання та успіх студентів та зробити цей напрям пріоритетним. Американські педагоги, погоджуються, що «утримання та успіх студентів – це дві найважливіші проблеми, з якими стикається американська вища освіта сьогодні» (Dennis, 2012). У зв'язку з цією тенденцією, на теренах США з 2010 року з'являються Центри успіху студентів, які набувають популярність серед учасників навчального процесу завдяки ефективній роботі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. Питання успіху студентів досліджувалося у роботах таких американських педагогів, як О. Астін, М. Денніс, Дж. Кінзі, Дж. Ку, М. Курзвейл, В. Тінто, І. Паскареллі, Л. Хоуп, Дж. Уелман та ін. Питанням ефективності роботи центрів успіху студентів присвятили увагу Р. Ваз, Т. Грітс, Л. Кутюр'є М. Мілер, Ф. Мур-Девіс, Ш. Роуланд та ін.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. На початку другого десятиліття XXI століття в США з'являються нові ініціативи щодо реформування вищої освіти (Achieving the Dream, the Developmental Education Initiative, Breaking Through, Completion by Design), які мають на меті покращити показники утримання та успіху студентів. Суспільна організація «Робота для майбутнього» (Jobs for the Future (JFF) долучається до цього процесу і створює національну мережу Центрів успіху студентів. Перші центри з'явилися в період з 2010 по 2013 роки у п'яти штатах: Арканзас, Мічиган, Нью Джерсі, Огайо та Техас, але зараз ця мережа містить 16 центрів по всій країні. Метою цього проекту стало створення на рівні штату науково-практичного осередку для надання допомоги закладам вищої освіти у впровадженні масштабних реформ щодо успіху студентів. Центр успіху студентів налагоджує зв'язки між закладами штату, сприяє обміну досвідом, поширює позитивні результати і впроваджує нові ідеї. Центр

створює узгоджену загальну модель дій та напрямків роботи для оцінки та впровадження ініціатив щодо успіху студентів.

Мета статті – вивчити та охарактеризувати роботу Центрів успіху студентів для імплементації досвіду практичних розробок американських педагогів в систему вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Мережа Центрів успіху студентів – це загальнодержавна організація, яка підтримує зусилля закладів вищої освіти (переважно це суспільні коледжі) щодо розвитку цілеспрямованих шляхів допомоги студентам у досягненні успіху та підвищення рівня академічних досягнень студентів. Мережа надає можливість Центрам вивчати і поширювати досвід, ділитися інформацією про інновації в ЗВО по всій країні заради впровадження перспективних моделей навчання та управління освітнім процесом. Організація «Робота для майбутнього» (JFF) керує мережею, надає необхідну підтримку персоналу центрів та допомагає розв'язати такі питання: організація кожного Центру і створення умов для повної реалізації його потенціалу; сприяння співпраці Центрів та організація спільного навчання; надання допомоги і супровід експертів у питаннях впровадження реформ у закладах вищої освіти. Співробітники JFF тісно співпрацюють з персоналом кожного Центру для оцінки необхідних потреб та надання спеціальної технічної допомоги, навчальних матеріалів та інших послуг (самостійно або з залученням державних установ). Завдяки мережі центри отримують необхідну експертну допомогу щодо питань реформування, стратегічного планування, державної політики та юридичної підтримки, а також розбудови власного потенціалу. Усі ці послуги надаються центрам безкоштовно, за рахунок фінансування Фонду JFF з національних та місцевих фондів. Наразі 16 Центрів успіху студентів обслуговують більше половини студентів коледжів США. У 2014 році, коли у складі мережі було ще 14 центрів, статистичні дані свідчили, що Центри працюють з 60 відсотками студентів суспільних коледжів, серед яких 68% – це американці, які мають африканське, мексиканське або азіатське походження і 56% – це студенти з малозабезпечених родин. (Student Success Centers and the SSC Network. Overview, 2017). Сучасні дані говорять про більшій обсяги роботи Центрів та збільшення кількості студентів усіх трьох категорій: з 60% до 68% усіх студентів коледжів, замість 68% студентів з різним кольором шкіри – 78%, а кількість студентів з низьким доходом зросла до 58% (за даними офіційного сайту JFF (What we do, 2020).

Центри мають такі основні функції: 1. Залучення ЗВО до спільного діалогу, тобто організація та об'єднання установ навколо реформи; розвиток ефективного керівництва; створення об'єднаної педагогічної спільноти всередині окремого штату; сприяння міжгалузевої співпраці та організація загальних національних зборів освітян. 2. Узгодження спільного розуміння успіху студентів серед представників закладів вищої освіти, а саме розробка ініціатив щодо розвитку успіху студентів; створення основи дій та пошук необхідних ресурсів для впровадження реформ. 3. Обробка даних, що передбачає ефективне, прозоре і узгоджене використання інформації, обмін даними. 4. Дослідження та керування отриманими знаннями, що сприяє поширенню інформації завдяки розробці інформаційних бюлетенів, повідомлень та оглядів освітніх ініціатив. 5. Зміна освітньої політики на законодавчому рівні держави та штату, залучення державного потенціалу для проведення реформ; надання допомоги ЗВО в проведенні аудиту власної політики та впровадженні відповідних змін (Student Success Center Toolkit, 2014).

Центри також розглядають збір коштів як головний пріоритет для того, щоб залучити та впровадити нові ініціативи та обґрунтовані нововведення в роботу суспільних коледжів. Наприклад, Центр успіху студентів штату Арканзас допоміг сьома коледжам цього штату отримати державне фінансування програми «Готовність до навчання та кар'єри». Ця програма спрямована на організацію роботи коледжів з місцевими школами для підготовки учнів до навчання у ЗВО. Також цей Центр у 2011 році отримав державний грант Trade Adjustment Assistance Community College & Career Training (TAACCCT) на суму майже 15 мільйонів доларів (Student Success Center Toolkit, 2014).

Центри беруть на себе відповідальність за розробку необхідної науково-теоретичної бази щодо реформування освіти. Багато центрів пріоритетним напрямком роботи вважають розробку програм досліджень успіху студентів. Для цього співробітники Центру знаходять та поширюють інноваційні розробки коледжів їхнього штату через інформаційні бюлетені та інші публікації, доповнюючи цей місцевий досвід доказами з постійно зростаючої національної бази досліджень. Також ефективними для розповсюдження інформації є конференції та спільні збори представників коледжів.

Останніми роками важливою місією Центрив успіху студентів стала допомога коледжам у здійсненні масштабної освітньої реформи «Керовані шляхи» (Guided pathways). Вперше основні положення реформи було викладено у книзі Томаса Бейлі, директора Центру дослідження суспільних коледжів (Community College Research Center) та його співавторів Шани

Сміт Джеггерс та Дейвіса Дженкінса. Книга під назвою «Перепроектування американських суспільних коледжів: ясніший шлях до успіху студентів» (Redesigning America's Community Colleges: A Clearer Path to Student Success) містить ґрунтовне дослідження поточного стану питання підготовки студентів у суспільних коледжах, які автори називають «зкладами з відкритими дверима», оскільки вони є популярним місцем здобуття вищої освіти. Щорічно суспільні коледжі надають освітні послуги більш ніж 10 мільйонам студентів і забезпечують доступ до вищої освіти найменш захищених верств населення (малозабезпечені, іммігранти, студенти першого покоління та ін.), які потребують додаткової уваги з боку педагогів у досягненні успіху. На думку, авторів, коледжі потребують реформування своїх навчальних планів, програм, методів навчання тощо (Bailey, Jaggars, & Jenkins, 2015). Після появи книги, реформа «Керовані шляхи» стала національним рухом у суспільних коледжах. Станом на весну 2018 року понад 250 коледжів взяли на себе зобов'язання здійснити масштабні реформи і запровадити керовані шляхи для студентів. Ці коледжі спрямовують зусилля на переробку освітньої політики, програм та послуг для підтримки успіху студентів шляхом забезпечення чотирьох необхідних умов: по-перше, розробка шляхів досягнення кінцевої мети студента; по-друге, надання допомоги студентам у момент вибору програми навчання та на початку занять; по-третє, утримання та супровід студента на шляху досягнення мети, і, останнє, отримання доказів того, що студент дійсно вчиться (Jenkins, Lahr, Fink, & Ganga, 2018).

Центри успішності студентів – за підтримки JFF – допомагають адміністрації коледжів зосередити увагу на оцінюванні власної роботи та усуненні недоліків, впровадженні реформи керованих шляхів. Керовані шляхи – це «академічний та кар'єрний план, який забезпечує структуру, етапи та чіткі результати для кожного студента в коледжі» (What we do, 2020). План базується на програмі навчання, яка узгоджується з конкретними цілями працевлаштування та/або додатковою освітою студента. Керовані шляхи також обов'язково включають реальну підтримку і допомогу для студентів. Реформа є дуже ефективною, але водночас складною для реалізації, оскільки закладам вищої освіти потрібно ретельно переоцінити свої здобутки, визначитися що є ефективним, та переробити ті складові, що не відповідають потребам студентів. Завдання Центрів успіху студентів – забезпечити необхідну підготовку, підтримку та супровід коледжів під час проведення цієї кропіткої, складної роботи. Крім того, центри налагоджують партнерські стосунки з шкільними вчителям, університетами, роботодавцями, науковцями та іншими стейкхолдерами освітнього процесу. Завдяки цим зусиллям Центри успіху студентів

поширюють національний рух щодо впровадження керівних шляхів у місцевих суспільних коледжах (What we do, 2020).

Заради ефективної роботи Центрів, фондом «Робота для майбутнього» було створено низку рекомендацій для існуючих та майбутніх центрів. Вони містять такі положення: 1. Приділяйте увагу процесу: створення нової інституції вимагає чіткої організації та створення міцних зв'язків на місцевому рівні. 2. Спрямуйте зусилля на дослідження місцевих коледжів та їх потреб. 3. Створіть коаліцію з тими, хто прагне до сміливих реформ, оскільки успіх руху реформ залежить від готовності коледжів бути сміливими. 4. Підтримуйте загальний національний рух та цікавтесь роботою інших штатів, оскільки важливо залишатися у курсі подій. 5. Залучайте сторонніх оцінювачів: кожен має вигоду від критики заради аналізу та вдосконалення структур, процесів та пріоритетів. 6. Шукайте шляхи для сталого фінансування: успіх центрів буде залежати від їх ефективної та постійної роботи на користь коледжів (Student Success Center Toolkit, 2014). Такі рекомендації можуть сприяти роботі Центрів щодо організації спільних дій суспільних коледжів заради покращення результатів утримання, наполегливості студентів та завершення навчання. Отже, мережа Центрів успіху студентів сприяє покращенню освіти США. Центри надають в межах штату спільне бачення, підтримку та діалогову платформу для коледжів коли вони працюють у партнерстві над розробкою та реалізацією колективної програми успіху студентів. Також Центри беруть на себе керівництво у процесі обговорення компонентів навчального процесу стейкхолдерами, у формуванні згуртованого підходу до залучення, навчання студентів та впровадженні реформи вищої освіти.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Таким чином, можна зробити висновок, що така форма роботи щодо покращення успіху студентів, як організація Центру успіху студентів є доволі ефективною. Мережа Центрів демонструє позитивний результат, оскільки вони задовольняють потребу коледжів штату у підтримці їх ініціатив, координації роботи щодо успішності студентів і впровадженні національного руху реформування. Існуючі центри мають успіхи, певні перспективи роботи щодо об'єднання зусиль коледжів у своїх штатах. Завдання Центрів переорієнтувати увагу закладів вищої освіти з питання вступу на питання успіху студента та розробити такі стратегії, які дозволять студентам досягти своїх цілей та здійснити свої мрії. Але в роботі Центрів можуть виникати певні проблеми, які потребують розв'язання і подальших розвідок. Це стосується фінансування центрів, формування стратегій організації роботи між закладами вищої освіти, які б сприяли спільній роботі, а не конкуренції, проблеми втілення інновацій в

роботу коледжів, пошук шляхів заохочення ЗВО до реформування, створення умов для повного використання потенціалу Центрив та інші. Запозичення подібного зарубіжного досвіду може сприяти підвищенню ефективності навчання студентів і якості вищої освіти в Україні.

Література

1. Bailey T., Jaggars S. S., Jenkins D. *Redesigning America's community colleges: A clearer path to student success*. Cambridge, MA : Harvard University Press, 2015.
2. Dennis M. J. *Developing a Sustainable Retention and Student Success Program*. Magna Publications, 2012.
3. Jenkins D., Lahr H., Fink J., Ganga E. *What we are learning about guided pathways. Part 1: A reform moves from theory to practice*. New York, NY : Columbia University, Teachers College, Community College Research Center, 2018.
4. Student Success Centers and the SSC Network. Overview. (2017). URL: https://www.nccommunitycolleges.edu/sites/default/files/basic-pages/student-services/sscn_overview_05012017.pdf (дата звернення: 20.11.2019).
5. Student Success Center Toolkit (2014). Couturier, Lara, The Kresge Foundation. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED561242.pdf> (дата звернення: 20.11.2019).
6. What we do (2020). URL: <https://www.jff.org/what-we-do/impact-stories/student-success-center-network/> (дата звернення: 2.12.2019).

References

1. Bailey, T., Jaggars, S. S., & Jenkins, D. (2015). *Redesigning America's community colleges: A clearer path to student success*. Cambridge, MA: Harvard University Press (eng).
2. Dennis, M.J. (2012). *Developing a Sustainable Retention and Student Success Program*. Magna Publications (eng).
3. Jenkins, D., Lahr, H., Fink, J., & Ganga, E. (2018). *What we are learning about guided pathways. Part 1: A reform moves from theory to practice*. New York, NY: Columbia University, Teachers College, Community College Research Center (eng).
4. *Student Success Centers and the SSC Network. Overview*. (2017) Retrieved from https://www.nccommunitycolleges.edu/sites/default/files/basic-pages/student-services/sscn_overview_05012017.pdf (date of appeal: 20.11.2019) (eng).
5. *Student Success Center Toolkit* (2014). Couturier, Lara, The Kresge Foundation. Retrieved from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED561242.pdf> (date of appeal: 20.11.2019) (eng).
6. *What we do* (2020). Retrieved from <https://www.jff.org/what-we-do/impact-stories/student-success-center-network/> (date of appeal: 2.12.2019) (eng).

ОПЫТ РАБОТЫ ЦЕНТРОВ УСПЕХА СТУДЕНТОВ В США**Е. И. Козьменко**

В последнее время проблема успеха студентов учреждений высшего образования привлекает внимание педагогов США и побуждает их искать более эффективные пути ее решения. Уровень удержания и успех студентов характеризуют работу учреждения и свидетельствуют о результативности учебно-воспитательного процесса. УВО работают над улучшением качества образования, но в своей работе сталкиваются с рядом проблем, которые самостоятельно трудно преодолеть. С 2010 года в Соединенных штатах Америки появляется сеть центров, которые помогают общественным колледжам наладить эффективную работу и решить проблемы сохранения и успеха студентов. В статье охарактеризована работа Центров успеха студентов, проанализированы их функции. Выявлено, что Центр успеха студентов – это общегосударственная организация, которая поддерживает усилия общественных колледжей, осуществляющих подготовку большинства американских соискателей высшего образования по развитию путей помощи, ориентированных на студентов и повышение уровня успеваемости студентов. Сейчас сеть охватывает 16 центров в разных штатах страны и способствует плодотворной совместной работе, обмену мнениями и идей педагогов, внедрению реформ высшего образования. Каждый Центр координирует усилия педагогов и реализацию новых инициатив внутри отдельного штата и представляет их работу на федеральном уровне. Функции Центра подразумевают создание единой платформы для совместной работы колледжей, согласования работы педагогов по разработке общего понимания успеха студентов, исследовательской работы, информационного обеспечения, научно-методической поддержки новых инициатив, поиска материальных ресурсов для внедрения образовательных реформ на местном уровне и т. д. В последнее время Центры оказывают экспертную помощь колледжам в осуществлении масштабной образовательной реформы «Управляемые пути» (Guided pathways). Таким образом, работа данных центров является полезной и достаточно эффективной в плане достижения студенческого успеха. Использование подобного зарубежного опыта может способствовать улучшению качества образования в Украине.

Ключевые слова: успех, Центр успеха студентов, высшее образование США, общественные колледжи, реформа высшего образования.

THE EXPERIENCE OF STUDENT SUCCESS CENTERS' WORK IN THE USA**O. I. Kozmenko**

Last years the problem of postsecondary student success has attracted the attention of US educators and has encouraged them to look for more effective ways to solve it. The effectiveness the institution is characterized by the level of retention and student success.

Community colleges are working to improve the quality of education, but in their work they face a number of problems that are difficult to overcome on their own. Since 2010 a network of centers has been appearing in the United States of America to help community colleges to work efficiently and solve the problems of retention and student success. The work and functions of the Student Success Centers is described in this article. It was shown that the Student Success Center Network includes 16 statewide Student Success Centers, which support community colleges' efforts to develop student-centered pathways and increase student completion rates. The Network provides opportunities for Centers to learn from one another's experiences. It also shares information about innovations at institutions nationwide so more colleges can implement and scale promising practices. Each Center coordinates the efforts of educators and the implementation of new initiatives within a state and represents their work at the federal level. The Centers provide coherence, create a statewide framework of action, or a lens through which colleges focus their work and integrate their student success efforts; connect policy and practice: identify and pursue state and system policy changes that support the institutional changes necessary to increase student completion; convene: create time and space for faculty and staff to connect and to discuss strategy and implementation and identify problems common to multiple colleges and help colleges work together to address them; improve data capacity and promote research and knowledge development. The Centers also see fundraising as a key priority, to bring new initiatives and evidence-based innovations to the colleges and scale them across the state. Recently, the Centers have been providing expert assistance to colleges in the implementation of the large-scale educational reform "Guided pathways". Thus, the work of these centers is useful and quite effective in achieving student success. The use of such foreign experience can contribute to improving the quality of education in Ukraine.

Keywords: Success, Student Success Center, US higher education, community colleges, higher education reform.

Козьменко Олена Іванівна – докторантка кафедри педагогіки, к. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов та професійної комунікації Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Северодонецьк, Україна). E-mail: olena_kozmenko@ukr.net

Kozmenko Olena Ivanivna - doctoral student of the Department of Pedagogy, Ph. D., Associate Professor of the Department of Foreign Languages and Professional Communication of Volodymyr Dahl East Ukrainian National University (Severodonetsk, Ukraine). E-mail: olena_kozmenko@ukr.net